

Документ за разглеждане в заседание

B9-0413/2022

26.9.2022

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ

вследствие на въпроси с искане за устен отговор B9-0000/2022 и B9-0000/2022

съгласно член 136, параграф 5 от Правилника за дейността

относно положението на ромите, живеещи в населени места в ЕС (2022/2662(RSP))

Драгош Пъслару

от името на комисията по заетост и социални въпроси

B9-0413/2022

Резолюция на Европейския парламент относно положението на ромите, живеещи в населени места в ЕС (2022/2662(RSP))

Европейският парламент,

- като взе предвид Договора за Европейския съюз, Договора за функционирането на Европейския съюз и Хартата на основните права на Европейския съюз,
- като взе предвид Европейската социална харта,
- като взе предвид Европейската конвенция за правата на човека,
- като взе предвид Всеобщата декларация за правата на човека,
- като взе предвид правната рамка на Съвета на Европа за защита на малцинствата и съдебната практика на Европейския съд по правата на човека, по-специално относно явно дискриминационните практики, изразяващи се в образователна сегрегация на ромските деца, както и съдебната практика на Съда на ЕС,
- като взе предвид Директива 2000/43/ЕО на Съвета от 29 юни 2000 г. относно прилагане на принципа на равно третиране на лица без разлика на расата или етническия произход¹ (Директива за равенството между расите),
- като взе предвид Директива 2000/78/ЕО на Съвета от 27 ноември 2000 г. за създаване на основна рамка за равно третиране в областта на заетостта и професиите²,
- като взе предвид Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 година относно отпадъците и за отмяна на определени директиви³ (Рамковата директива за отпадъците),
- като взе предвид Рамково решение 2008/913/ПВР на Съвета от 28 ноември 2008 г. относно борбата с определени форми и прояви на расизъм и ксенофобия посредством наказателното право⁴,
- като взе предвид Програмата на ООН до 2030 г. за устойчиво развитие,
- като взе предвид Европейския стълб на социалните права и съобщението на Комисията от 4 март 2021 г., озаглавено „План за действие на Европейския стълб на социалните права“ (COM(2021)0102),
- като взе предвид резолюцията си от 18 февруари 2011 г. относно стратегията на

¹ ОВ L 180, 19.7.2000 г., стр. 22.

² ОВ L 303, 2.12.2000 г., стр. 16.

³ ОВ L 312, 22.11.2008 г., стр. 3.

⁴ ОВ L 328, 6.12.2008 г., стр. 55.

ЕС за интеграция на ромите⁵,

- като взе предвид своята резолюция от 10 декември 2013 г. относно изпълнението на националните стратегии за интегриране на ромите⁶,
- като взе предвид своята резолюция от 12 февруари 2019 г. относно необходимостта от подобрена стратегическа рамка на ЕС за националните стратегии за приобщаване на ромите за периода след 2020 г. и за засилване на борбата срещу антиромските настроения⁷,
- като взе предвид своята резолюция от 18 юни 2020 г. относно Европейската стратегия за хората с увреждания след 2020 г.⁸,
- като взе предвид своята резолюция от 17 септември 2020 г., озаглавена „Изпълнението на националните стратегии за интегриране на ромите: борба с отрицателните нагласи към хората с ромски произход в Европа“⁹,
- като взе предвид своята резолюция от 21 януари 2021 г. относно достъпа за всеки до достойни жилища на разумни цени¹⁰,
- като взе предвид своята резолюция от 11 март 2021 г. относно правата на детето с оглед на стратегията на ЕС за правата на детето¹¹,
- като взе предвид своята резолюция от 7 април 2022 г. относно закрилата от страна на ЕС на децата и младите хора, бягащи от войната в Украйна¹²,
- като взе предвид съобщението на Комисията от 4 декември 2018 г., озаглавено „Доклад относно оценката на Рамката на ЕС за национални стратегии за интегриране на ромите до 2020 г.“ (COM(2018)0785),
- като взе предвид второто проучване на положението на малцинствата и дискриминацията в Европейския съюз (EU-MIDIS II), извършено от Агенцията на Европейския съюз за основните права (FRA),
- като взе предвид рамката на Агенцията на Европейския съюз за основните права за мониторинг на стратегическата рамка на ЕС за равенство, приобщаване и участие на ромите,
- като взе предвид бюлетина на FRA от 29 септември 2020 г., озаглавен „Coronavirus pandemic in the EU – Impact on Roma and Travellers“ (Пандемията от коронавирус в ЕС — въздействие върху ромите и пътуващите общности),
- като взе предвид изявлението на FEANTSA (Европейската федерация на

⁵ ОВ С 199 Е, 7.7.2012 г., стр. 112.

⁶ ОВ С 468, 15.12.2016 г., стр. 36.

⁷ ОВ С 449, 23.12.2020 г., стр. 2

⁸ ОВ С 362, 8.9.2021 г., стр. 8.

⁹ ОВ С 385, 22.9.2021 г., стр. 104.

¹⁰ ОВ С 456, 10.11.2021 г., стр. 145.

¹¹ ОВ С 474, 24.11.2021 г., стр. 146.

¹² Приети текстове, P9_TA(2022)0120.

националните организации, работещи с бездомните) от 26 октомври 2020 г., озаглавено „Жилищното положение на ромите в ЕС остава трудно“,

- като взе предвид информационния документ на Европейската мрежа по въпросите на лицата без гражданство от 10 март 2022 г., озаглавен „Хора без гражданство и лица, изложени на риск от оставане без гражданство, принудително разселени от Украйна“,
- като взе предвид документа за изразяване на позиция на УНИЦЕФ от юни 2012 г., озаглавен „Правото на ромските деца на образование“,
- като взе предвид Специален доклад № 14/2016 на Европейската сметна палата от 28 юни 2016 г., озаглавен „Инициативи на политиката на ЕС и финансова подкрепа за интегриране на ромите: постигнат е значителен напредък през последното десетилетие, но са необходими допълнителни усилия на местно равнище“,
- като взе предвид съобщението на Комисията от 18 септември 2020 г., озаглавено „Съюз на равенство: план за действие на ЕС за борба с расизма за периода 2020 – 2025 г.“ (COM(2020)0565),
- като взе предвид съобщението на Комисията от 7 октомври 2020 г., озаглавено „Съюз на равенство: стратегическа рамка на ЕС за равенство, приобщаване и участие за ромите“ (COM (2020)0620),
- като взе предвид съобщението на Комисията от 24 ноември 2020 г., озаглавено „План за действие относно интеграцията и приобщаването за периода 2021—2027 г.“ (COM(2020)0758),
- като взе предвид Препоръка на Съвета от 12 март 2021 г. относно равенството, приобщаването и участието на ромите¹³,
- като взе предвид съобщението на Комисията от 24 март 2021 г., озаглавено „Стратегия на ЕС в областта на правата на детето“ (COM(2021)0142),
- като взе предвид Препоръка (ЕС) 2021/1004 на Съвета от 14 юни 2021 г. за създаване на Европейска гаранция за децата¹⁴,
- като взе предвид съобщението на Комисията от 5 март 2020 г., озаглавено „Съюз на равенство: стратегия за равенство между половете за периода 2020 – 2025 г.“ (COM(2020)0152),
- като взе предвид съобщението на Комисията от 3 март 2021 г., озаглавено „Съюз на равенство: Стратегия за правата на хората с увреждания за периода 2021 – 2030 г.“ (COM(2021)0101),
- като взе предвид предложението на Комисията за директива на Съвета за прилагане на принципа на равно третиране на лицата без оглед на религиозна

¹³ ОВ С 93, 19.3.2021 г., стр. 1.

¹⁴ ОВ L 223, 22.6.2021 г., стр. 14.

принадлежност или убеждения, увреждане, възраст или сексуална ориентация (СОМ(2008)0426),

- като взе предвид Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддържане на баланса между държавите членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием¹⁵ (Директивата за временната закрила),
 - като взе предвид въпросите до Съвета и Комисията относно положението на ромите, живеещи в населени места в ЕС (О-000022/2022 – В9-0000/2022 and О-000023/2022 – В9-0000/2022),
 - като взе предвид член 136, параграф 5 и член 132, параграф 2 от своя правилник,
 - като взе предвид предложението за резолюция, внесено от комисията по заетост и социални въпроси,
- А. като има предвид, че ценностите на ЕС вземат превес в обществото ни, което зачита многообразието, плурализма, недискриминацията, толерантността, справедливостта, солидарността и равенството между половете; като има предвид, че държавите членки носят специална отговорност да гарантират реализирането на тези ценности за всички свои граждани, включително ромите;
- Б. като има предвид, че „роми“ е общо понятие, което обхваща широк кръг от различни хора от ромски произход, като например роми, синти, Кале, Романихели и Бояш/Рудари; като има предвид, че това понятие обхваща също така групи, като ашкали, гюпти, йениш, дом, лом, ром и абдал, както и странстващите общности, в това число Travellers и групите, обозначени с административния термин „Gens du voyage“ („пътуващи хора“), както и хората, които се самоопределят като цигани („gypsies“, „tsiganes“ или „tziganes“), без да се отричат специфичните характеристики на тези групи;
- В. като има предвид, че ромите са най-голямото етническо малцинство в Европа; като има предвид, че неприемливо голям брой роми в Европа все още живеят в бедност и са социално изключени, което води до изключително несигурни, небезопасни и пренаселени условия на живот в сегрегирани селски и градски райони; като има предвид, че въпросът за ромите, живеещи в поселища, не е ограничен до една държава и следователно е европейски проблем и трябва да бъде разрешен като такъв; като има предвид, че териториалната сегрегация представлява основната причина и се подсилва взаимно с неравния достъп до здравеопазване, грижи за деца в ранна детска възраст и образование, заетост и ключови услуги, включително водоснабдяване, хигиенни и канализационни съоръжения, електричество и събиране на отпадъци; като има предвид, че това положение има не само физически и икономически последици, но и психосоциални отражения както за отделните лица, така и за общностите; като има предвид, че предаването на бедността между поколенията в ромски селища е от социално-икономическо естество със сериозни последици за психическото и

¹⁵ ОВ L 212, 7.8.2001 г., стр. 12.

физическо здраве и благосъстоянието и шансовете им в живота, както и за упражняването на техните основни права на човека;

- Г. като има предвид, че ромите са изправени в по-голяма степен на нисък интензитет на икономическа активност, несигурност на работното място и безработица или, често пъти, в нетипично и несигурно положение на заетост, което възпрепятства достъпа им до схеми за безработица и пенсионни права; като има предвид, че ромите не разполагат с мрежи за заетост и са подложени на дискриминация по отношение на достъпа до заетост и на работното си място, както и че са концентрирани в региони в неравностойно социално-икономическо положение; като има предвид, че 6-те милиона роми, пребиваващи в ЕС, представляват значителна и нарастваща част от неговото население и имат огромен потенциал, който ще бъде реализиран, само ако положението им по отношение на заетостта и социалното приобщаване се подобри;
- Д. като има предвид, че Второто проучване на положението на малцинствата и дискриминацията в Европейския съюз установи, че един на всеки четири роми на възраст 16 и повече години (25%) се заявяват като „наети“ или „самостоятелно заети“ (като основна дейност), и че при ромските жени се отчитат много по-ниски равнища на заетост, отколкото при мъжете роми – 16% в сравнение с 34%; като има предвид, че положението на младите хора е особено тревожно, като средно делът на неработещите, неучещи и необучаващи се роми (NEET) е 63% в сравнение със средната стойност за ЕС от 12%; като има предвид, че за тази възрастова група резултатите показват също значителни разлики между половете: 72% от младите жени от ромски произход са класирани като NEET (в сравнение с 55% от младите мъже роми), което е в рязък контраст с мъжете; като има предвид, че това е в рязък контраст с останалата част от населението (35%); като има предвид, че според сведенията 80% от ромите живеят под прага на риска от бедност в своята държава; като има предвид, че един от всеки трима роми живее в жилище без течаща вода, а един от десет – в жилище без електричество; като има предвид, че всяко трето ромско дете живее в домакинство, в което някой си ляга гладен поне веднъж през месеца, и че почти половината от ромите на възраст между 6 и 24 години не посещават училище;
- Е. като има предвид, че вследствие на липсата на съществени политически мерки или инвестиции, както и на ограничената наличност, ниското качество на социалните жилища, дискриминацията на жилищния пазар и сегрегацията разделението между ромите и другите части от населението по отношение на достъпа до жилищно настаняване почти не се е променило¹⁶;
- Ж. като има предвид, че ромите, живеещи в селища в ЕС, следва да имат достъп до достойно жилищно настаняване, което да е достъпно, на приемлива цена, безопасно за околната среда, здравословно и десегрегирано;
- З. като има предвид, че дълбоко вкоренените структурни антиромски нагласи продължават да съществуват на всички равнища на европейското общество и са основна пречка за ромите да упражняват пълноценно основните си права като граждани на ЕС във всички сфери на живота, включително заетостта, жилищното

¹⁶ изявлението на FEANTSA, озаглавено „The Housing Situation for Roma in the EU Remains Difficult“.

настаняване, образованието, здравеопазването, социални и пр. грижи, както и други ключови публични услуги; като има предвид, че 41% от ромите в деветте изследвани от MIDIS II държави – членки на ЕС, чувстват, че са подложени на дискриминация поради ромския си произход в поне една област от ежедневието, например при търсене на работа, на работното място, по отношение на жилищното настаняване, здравеопазването и образованието; като има предвид, че интеграцията на ромите изисква чувствителност към местния контекст, към вътрешноромското етническо и социално-икономическо многообразие, както и към комбинираната дискриминация и пречките пред социалната мобилност, особено пречките, обусловени от пола, възрастта и уврежданията; като има предвид, че равенството между половете и положението на ромските деца и младежи са две ключови области, които подлежат на намеса с оглед на социалното приобщаване на ромите, и че по отношение на тях не се предприемат достатъчно действия нито на европейско равнище, нито на равнището на държавите членки;

- И. като има предвид, че положението в ромските селища е в нарушение на правата на човека и основните права, залегнали в Договорите на ЕС, ЕКПЧ, Хартата на основните права на ЕС, Европейската социална харта, Конвенцията на ООН за правата на детето и Международния пакт за икономически, социални и културни права, както и на принципите, признати в Европейския стълб на социалните права; като има предвид, че е тревожен фактът, че тези права не се зачитат на практика по отношение на ромите, живеещи в селища;
- Й. като има предвид, че порочният кръг на предаването на бедността между поколенията в маргинализираните ромски селища е сложен феномен, който трябва да бъде решен хоризонтално, от всички взаимосвързани области на политиката, по всеобхватен начин и в тясно сътрудничество с всички съответни заинтересовани страни; като има предвид, че ефективните решения изискват пълна ангажираност на европейско, национално, регионално и местно равнище в сътрудничество с инициативи на гражданското общество, вкл. благотворителни и религиозни организации, социалните партньори и частни участници, като се вземат под внимание най-добрите практики и новаторски решения във всички държави членки, от които се тези практики и решения да се прилагат в по-голям мащаб;
- К. като има предвид, че с течение на времето много местни и регионални органи и представители на гражданското общество работят активно с ромите, живеещи в селища, с доказани и иновативни подходи и проекти, но често не използват наличните европейски структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ), тъй като процесите са изключително обременяващи и сложни; като има предвид, че една от най-често срещаните пречки пред достъпа до ЕСИФ е липсата на партньорски подход; закъснялото възстановяване на разходи по искания за плащане; изплащането на средства от ЕСИФ на бенефициера въз основа на схема на възстановяване на разходите (която е най-често срещаният вариант), което прави бенефициера „зависим“ от собствени ресурси на ЕС; продължителните и повтарящи се проверки на обществените поръчки; липсата на съгласуваност между констатациите от проверките, в резултат на което бенефициерите биват обвинявани за грешки, които могат да изискват връщане на финансирането, като

по този начин рискуват преразпределяне на средства от други области (или дори неплатежоспособност); слабото участие и сътрудничество с бенефициерите от страна на контролорите от управляващите или междинните органи по време на процеса на възлагане на обществени поръчки; и определянето на произволни ограничения и изисквания за различни аспекти на проектите;

- Л. като има предвид, че ромите са изправени пред непропорционални пречки пред достъпа до здравни услуги, което се изостря от липсата на застрахователни документи или документи за самоличност, както и от дискриминацията от страна на здравните специалисти и сегрегацията в здравните заведения; като има предвид, че трайното неравенство в сферата на здравеопазването, включително специфичното въздействие на териториалната сегрегация и пренаселените жилища, върху здравето, поставят ромите в уязвимо положение;
- М. като има предвид, че всички 27 държави членки поеха ангажимент да положат усилия за премахване на бездомничеството до 2030 г., като подписаха Декларацията от Лисабон от юни 2020 г. и създадоха Европейската платформа за борба с бездомността, която има за цел да насърчава политиките, основаващи се на интегриран подход, ориентиран към отделния човек и поставящ в центъра на вниманието въпроса за жилищното настаняване;
- Н. като има предвид, че ЕС предоставя значителна финансова подкрепа за мерките за социално приобщаване, включително за мерките за насърчаване на приобщаването на ромите, в т.ч. на най-нуждаещите се лица; като има предвид, че документите за планиране на държавите членки сочат, че през програмния период 2014 – 2020 г. са били заделени 1,5 милиарда евро за социалното и икономическото интегриране на уязвими групи лица¹⁷;
- О. като има предвид, че продължава да съществува разлика между ромското и неромското население на всички равнища на образованието; като има предвид, че съгласно MIDIS II през 2018 г. само 53% от ромските деца на възраст между 4 и 6 години са обхванати от образованието в ранна детска възраст; като има предвид, че съществува широко разпространена сегрегация на учениците от ромски произход в училищата въпреки правната забрана на такива практики и тяхната несъвместимост със съдебната практика на Европейския съд по правата на човека; като има предвид, че тази образователна сегрегация обикновено приема три различни форми: непропорционално голям брой ромски деца посещават „специални“ училища за деца с умствени увреждания, наличие на сегрегирани класове или секции за ромски ученици в рамките на „смесени“ училища и широко разпространение на „гетоизирани училища“; като има предвид, че ромските деца са изправени пред допълнителни пречки пред равното участие в образованието, включително невъзможност за плащане на разходите, свързани с образованието (включително образованието и грижите в ранна детска възраст), териториална сегрегация, липса на детски заведения наблизо или неравен достъп или липса на достъп до онлайн и/или дистанционно обучение; като има предвид, че бедността и липсата на достъп до основни услуги оказват значително въздействие върху физическото, умственото и емоционалното развитие на децата и увеличават риска

¹⁷ Специален доклад № 14/2016 на Европейската сметна палата.

от изоставане във всички аспекти на живота им в зряла възраст;

- П. като има предвид, че ниското равнище на участие в предучилищното образование е основен определящ фактор за преждевременното напускане на училище сред ромите, което допълнително се изостря от късното тръгване или нередовното посещаване на училище; като има предвид, че преждевременното напускане на училище се случва най-вече при прехода между различните видове училища; като има предвид, че участието в средното образование се възпрепятства от фактори като пътуването до училището и сегрегацията в рамките на жилищното настаняване, както и недобре функциониращите услуги за ориентиране на учениците; като има предвид, че разликите в образованието се задълбочават допълнително от нарастващото цифрово разделение между децата от ромски произход и децата от неромски произход;
- Р. като има предвид, че по време на пандемията ромите бяха изправени пред по-висок риск от заразяване с COVID-19 поради дълбоко вкоренените видове здравно и социално неравенство и бяха непропорционално засегнати от мерките, предприети за ограничаване на вируса; като има предвид, че отрицателните социални и икономически последици от пандемията бяха по-вредни за ромското население в ЕС поради високия дял на ромите, участващи в неформалната икономика и сезонната работа, и поради липсата на мерки, адаптирани към тяхното специфично положение, при разработването на политики за смекчаване на последиците от здравната криза; като има предвид, че пандемията доведе до публични изказвания, проповядващи вражда и омраза срещу ромите и превръщащи ги в изкупителни жертви; като има предвид, че извънредната ситуация в областта на здравеопазването отново разкри критичното несъответствие между мащаба на потребностите на местно равнище и капацитета за задоволяването им и открои необходимостта от незабавни и дългосрочни политически мерки, по-специално в областта на заетостта, образованието и жилищното настаняване¹⁸;
- С. като има предвид, че събирането на данни относно равенството се отнася до всички видове дезагрегирани данни, използвани за оценка на сравнителната ситуация на конкретни групи, изложени на риск от дискриминация, за разработване на публични политики, които допринасят за насърчаване на равенството, и за оценка на тяхното прилагане въз основа на доказателства, а не само на предположения; като има предвид, че планирането, изпълнението, наблюдението и оценката на европейските и националните мерки за социално приобщаване на ромите са възпрепятствани от липсата на изчерпателни качествени данни с разбивка по етническа принадлежност;
- Т. като има предвид, че много роми живеят в райони, където са непропорционално изложени на влошаване на състоянието на околната среда и замърсяване, произтичащо от сметища и депа за отпадъци или замърсени терени, и са лишени от достъп до основни услуги в областта на околната среда и обществени услуги;
- У. като има предвид, че жените от ромски произход са подложени на множество и междусекторни форми на дискриминация въз основа на комбинация от тяхната

¹⁸ Бюлетин на FRA, Coronavirus pandemic in the EU – Impact on Roma and Travellers.

етническа принадлежност, пол и социален статус, както и на насилие, основано на пола, което беше особено видимо по време на пандемията от COVID-19; като има предвид, че равенството между жените и мъжете трябва да бъде гарантирано и насърчавано във всички области, включително по отношение на участието на пазара на труда, реда и условията за наемане на работа, заплащането, обучението за квалификация, смяната на професията и професионалното развитие;

- Ф. като има предвид, че приблизително 10-20% от приблизително 400 000 роми, живеещи в Украйна, са без гражданство или са изложени на риск от липса на гражданство¹⁹; като има предвид, че ромските бежанци, бягащи от войната в Украйна без документи, които да потвърждават тяхното украинско гражданство или статут на пребиваване, са в особено уязвимо положение;

Необходимост от действие на национално равнище

1. изразява съжаление относно факта, че в Европа все още има хора без достъп до безопасни и достойни жилища, до чиста питейна вода, електричество, канализация, съоръжения за преработване на отпадъчни води и на отпадъци, образование, заетост, здравеопазване и услуги за полагане на грижи; изразява дълбока загриженост във връзка със значителното разминаване между декларациите и ангажиментите за силна социална Европа и реалността на място, включително в контекста на пандемията от COVID-19, която подчерта липсата на напредък в подобряването на достъпа до основна инфраструктура през предходния програмен период; призовава Комисията и държавите членки спешно да разгледат положението на ромите, живеещи в селища, по всеобхватен и ефективен начин, с подходящи краткосрочни и дългосрочни политики, подкрепени с достатъчно финансиране от ЕС и национално финансиране, за да се гарантира, че ромите в ЕС и съседните държави не са изоставени; подчертава факта, че подобни катастрофални условия, както и отрицателните психологически и социологически последици от сегрегацията, засягат не само хората, живеещи в рамките на селищата, но също така оказват въздействие върху по-широката общност;

Жилищно настаняване

2. подчертава, че достъпът до достойно десегрегирано жилищно настаняване е от ключово значение за прекъсване на порочния кръг на предаване на бедността между поколенията и социалното изключване; отбелязва, че достъпът до жилищно настаняване е предпоставка за човешкото достойнство и е тясно свързано с пълноценното упражняване на правата на човека; потвърждава, че пандемията от COVID-19 показва, че лошите жилищни условия представляват системен риск за системата на общественото здравеопазване, като създават непропорционална тежест за ромите, особено за жените от ромски произход; отново призовава държавите членки да предотвратяват и да се справят с бездомността и да предприемат мерки по отношение на изключването от жилищно настаняване чрез дългосрочни решения, като подходящи социални

¹⁹ Информационен документ на Европейската мрежа по въпросите на лицата без гражданство от 10 март 2022 г., озаглавен „Хора без гражданство и лица, изложени на риск от оставане без гражданство, принудително разселени от Украйна“.

жилища, програми за жилища под наем на достъпни цени и целеви помощи за жилищно настаняване, които са част от интегрирани национални стратегии с акцент върху подходите, основани на жилищно настаняване и жилищно настаняване преди всичко, като гарантират ефективен равен достъп на гражданите до подходящо десегрегирано жилищно настаняване и основни услуги без дискриминация; призовава държавите членки да прилагат концепцията за „подходящо жилищно настаняване“ за всички, включително ромите, както е определено от ООН²⁰; призовава да се даде приоритет на подходите за премахване на сегрегацията, като се използват интегрирани социални жилища или се инвестира в тях, наред с финансирането на достъпни качествени социални услуги и качествени социални дейности на място, включващи консултации и участие на членове на ромската общност като начин ромите да напуснат населените места; подчертава използването на карти за плащане по електронен път за получаване на социални помощи, придружени от необходимата цифрова инфраструктура като допълнителен инструмент за добро финансово управление за ромите, живеещи в селища, за да се гарантира достоен живот и възможността за привличане на такива обезщетения за достъп до финансови ресурси, например чрез микрокредити; призовава държавите членки спешно да проучат възможността за тяхното използване; подчертава, че картите за електронно плащане могат да бъдат едно от решенията за справяне със социално-икономическите проблеми, свързани с лихварството, злоупотребата с наркотични вещества и хазарта в селищата;

3. Признава, че много ромски селища се намират в опасна, рискова и незаконно окупирана земя, което представлява основна пречка за намирането на ефективен начин за подобряване на условията на живот на ромите и представлява пречка за инвестициите на ЕС; призовава държавите членки да разглеждат проблема на централизирано, национално равнище, като същевременно работят в тясно сътрудничество с местните и регионалните органи чрез прилагането на политики, свързани с жилищното настаняване, включително политики за социално жилищно настаняване и новаторски политики;

Образование

4. подчертава решаващата роля на предучилищното образование за успеха на последващите образователни етапи, за получаване на достойна и качествена заетост и за прекъсване на цикъла на неблагоприятното положение; отбелязва значителната разлика в посещаемостта в предучилищното образование между децата от ромски и неромски произход и връзката между жилищната и образователната сегрегация, които са основни фактори за дела на преждевременно напусналите училище; призовава държавите членки да приемат всички необходими мерки за постигане на целите от Барселона във възможно най-кратък срок, с особен акцент върху мерките за насърчаване и улесняване на предучилищното образование за ромските деца; призовава също така Комисията да обърне внимание на пропуските в достъпа до качествени грижи за ромските и неромските деца при предстоящото преразглеждане на целите от Барселона в рамките на пакета от европейска стратегия за полагане на грижи; освен това призовава държавите членки да гарантират ефективен и свободен достъп до

²⁰ Член 25 от Всеобщата декларация за правата на човека на ООН.

детски градини за всички деца от ромски произход, живеещи в селища, за да се гарантира тяхното участие в съответствие с Европейската гаранция за децата; призовава държавите членки систематично да наблюдават рисковете от отпадане от училище и неравенствата по отношение на достъпа до образование на всички равнища, за да се даде възможност за своевременна намеса, както по отношение на педагогическата помощ и индивидуалните консултации, така и по отношение на извънкласните дейности за децата и техните родители; подчертава, че пълноценното ангажиране на родителите от ромски произход също би спомогнало за справяне с риска от отпадане на децата от училище; призовава държавите членки да въведат мерки и схеми за мотивиране на младите студенти от ромски произход, които са завършили законоустановени периоди на образование, да завършат средното си образование, например специални надбавки;

5. изразява съжаление във връзка с продължаващата сегрегация на ромските деца в специално образование и програми извън общообразователните системи, често произтичаща от погрешна диагностика като увреждания, основана на резултатите от тестове, които не са неутрални в културно и езиково отношение; подчертава, че стандартизираните психологически тестове, използвани в някои държави членки, не следва да се използват като елиминаторен инструмент за забавяне на навлизането в редовните училищни програми; призовава държавите членки да въведат механизми за преразглеждане и, когато е необходимо, за отмяна на диагностични решения; освен това изразява съжаление относно продължаващата дискриминация и сегрегация на ромските деца в няколко държави членки в рамките на общообразователните училища, включително чрез сегрегирани паралелки и етажи, сегрегация в рамките на паралелките и сегрегирано хранене; подчертава, че сегрегацията в училище се основава на намалени учебни програми, което рядко дава възможност на учениците от ромски произход да навлязат в общата училищна система, висшето образование или последващата заетост; призовава държавите членки да изкоренят практиките на непрекъсната сегрегация на ромските деца, да прилагат всеобхватни стратегии за премахване на сегрегацията с ясни цели и достатъчно ресурси за изпълнението им с ясни и амбициозни графици, да приемат приобщаващи методи на обучение, да гарантират пълен достъп на ромските деца до училищни дейности и да провеждат кампании за борба с дискриминацията в училищата; призовава държавите членки да дадат приоритет на специфичните образователни потребности на децата от ромски произход и уязвимите деца с оглед на гарантирането на тяхното право на участие, образование и добри резултати в учението, като намалят ефективно разликите в образованието между ромското и неромското население и предотвратят сегрегацията; подчертава значението на интегрирането на децата от ромски произход в официалните национални учебни програми, включително за професионално образование и обучение;
6. изразява съжаление, че в училищата, в които преобладават ученици от ромски произход, финансирането, съоръженията и учебните програми не отговарят на изискванията; призовава държавите членки да инвестират в обучение на учителите преди и след постъпването им на работа, за да се повиши техният капацитет за осигуряване на подходящо преподаване за ромските деца, по-специално с акцент върху чувствителността към ромската култура и идентичност, недискриминацията като право на човека и положителните стратегии за

насърчаване на толерантността и за справяне с дискриминационното поведение и антиромските настроения²¹, което допринася за предразсъдъци и недобре информирани възгледи относно капацитета и готовността на ромските деца да учат и води до ниски академични очаквания; призовава държавите членки да заделят повече финансови средства за качествени помощник-учители, като гарантират безпроблемното интегриране на децата от ромските селища в общото образование; призовава държавите членки да въведат всеобхватно, съобразено с възрастта образование и образование в областта на сексуалността и взаимоотношенията по отношение на отговорното родителство за младите хора в училищата, също и като средство за предотвратяване на детската бременност сред момичетата от ромски произход, живеещи в селища, което допълнително допринася за порочния кръг на бедността между поколенията;

7. подчертава, че мерките за ограничаване на COVID-19 допълнително задълбочиха съществуващите неравенства в образованието в няколко държави членки, като оставиха децата от ромски произход, и особено онези от тях, живеещи в сегрегирани ромски селища, без достъп до онлайн образование поради липса на цифрова инфраструктура, свързаност и цифрови учебни материали; призовава държавите членки да гарантират, че средствата на ЕС за извънредни ситуации, разпределени за справяне с COVID-19, като например тези, предоставени по линия на Механизма за възстановяване и устойчивост, отразяват конкретно нуждите на ромите и уязвимите деца и гарантират качествени и достъпни услуги в ромските общности, включително чрез специфични показатели в националните планове за възстановяване и устойчивост; призовава държавите членки да се стремят към нови начини за приобщаване и ангажираност на ромските деца в цифровото образование, за да бъдат подготвени за цифровата ера, в т.ч. чрез повече инвестиции за подобряване на достъпността на цифровата инфраструктура и цифровата грамотност; призовава държавите членки да подкрепят образованието на жените и момичетата от ромски произход, с особен акцент върху значението на НТИМ, и да решат проблема с преждевременното напускане на училище на голяма част от тях;

Здраве и околна среда

8. изразява тревога от по-високата детска смъртност сред ромското население в сравнение с неромското население, особено сред тези от тях, живеещи в селища; подчертава, че децата в ромските селища се раждат в бедност и в такава среда, която не благоприятства здравословното физическо и психическо развитие; призовава Комисията да наблюдава инвестициите и изпълнението от държавите членки на Европейската гаранция за децата и специфичните цели, определени в националните планове за действие за децата от ромски произход, по-специално по отношение на тяхното особено неравностойно положение, което се изразява в ниски резултати в училище и отпадане от образователната система; призовава държавите членки да предприемат необходимите мерки, подкрепени от значително повишени публични инвестиции за бързото и ефективно прилагане на Европейската гаранция за децата, и силно насърчава държавите членки да

²¹ Документ за изразяване на позиция на УНИЦЕФ, озаглавен „Правото на ромските деца на образование“.

разпределят повече от минималните 5 % от средствата на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ +) при споделено управление за подкрепящи дейности в рамките на гаранцията; призовава държавите членки спешно да предприемат действия, за да гарантират, че децата в ромските селища разполагат със здравна помощ от раждането си и получават нужните им здравни грижи, както и че имат подкрепата на здравни специалисти, които разпознават признаци за евентуално психологическо или физическо малтретиране при децата и имат задължението да уведомяват компетентните органи за всички такива случаи; припомня прекомерния процент ромски деца в институциите за полагане на грижи и подчертава необходимостта от ориентиран към децата подход, при който се обръща специално внимание на правата и потребностите на най-уязвимите; за тази цел призовава държавите членки да осигурят широк достъп до центрове за намеса в ранна детска възраст и общностни центрове, в които социални работници действат на място и в които са налични педагогически персонал и здравни специалисти, включително ромски здравни и образователни медиатори и асистенти;

9. призовава Комисията и държавите членки да подкрепят здравната осведоменост и здравословните условия на живот в общностите в неравностойно положение, по-специално ромските селища, чрез мобилни станции за медицински прегледи и превантивни дейности; освен това подчертава, че равенството между половете в организациите за медицински грижи трябва да се зачита в съответствие с Хартата на основните права на ЕС и че следва да бъдат налични и достъпни инициативи като създаването на мрежа от медицински сестри и домове за полагане на грижи, редовни посещения на педиатри, общопрактикуващи лекари за възрастни, услуги за подкрепа на семейството, грижи в домашни условия и услуги за полагане на грижи за възрастни хора и други лица, нуждаещи се от грижи и подкрепа;
10. подчертава рисковете за здравето и живота на ромите, живеещи в селища, както и за по-широката общност, причинявани от токсични отпадъци около населените места; призовава държавите членки спешно да разгледат положението, за да намалят непропорционалното излагане на ромите на такива рискове и да разработят всеобхватни системи и инфраструктура за управление на отпадъците в съответствие с Европейската рамкова директива за отпадъците²²; призовава държавите членки да разработят стратегии за повишаване в рамките на засегнатите общности на осведомеността относно опасностите, произтичащи от токсичните отпадъци и липсата на подходящо управление на отпадъците в ромските селища; подчертава ролята на Комисията в прилагането на законодателството на ЕС в това отношение; призовава Комисията и държавите членки да използват целенасочено политическите инструменти и ресурси за справяне с енергийната криза и за осигуряване на справедлив преход към зелена енергия, за да се гарантира, че ромските общности имат достъп до чиста, достъпна и сигурна енергия, с цел да се предотврати по-нататъшното влошаване на енергийната бедност и да се подобри здравето на ромите, живеещи в селища;
11. припомня, че съгласно новите обвързващи стандарти на ЕС за органите за равно

²² Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно отпадъците и за отмяна на определени директиви (ОВ L 312, 22.11.2008 г, стр. 3).

третиране държавите членки следва да подкрепят повишените правомощия на тези органи за водене на съдебни спорове с процесуална легитимация пред съдилищата по индивидуални и колективни жалби и *ex officio* и следва да подкрепят техните правомощия за вземане на правно обвързващи решения, включително в ситуации, в които множество институции съставляват националния орган за равно третиране, така че те да могат да се справят с междусекторната дискриминация, която често засяга ромите, и да откриват и санкционират подобна дискриминация; счита, че държавите членки следва да гарантират, че мандатите на тези органи обхващат всички форми на дискриминация, включително виктимизацията и словото на омразата;

Заетост и социално приобщаване

12. отбелязва, че високият процент на трайна безработица в ромските селища и на незаети с работа, учене или обучение младежи от ромски произход се утежняват от социалното изключване и бедността, пред които са изправени жителите на тези селища; насърчава държавите членки да инвестират в социални предприятия и най-добри практики с цел наемане на трайно безработни лица; призовава ги също така да инвестират в програми за неработещи, неучещи и необучаващи се роми, като например професионално обучение, особено в областта на цифровите умения и „зелените“ работни места, включително чрез програмите за възстановяване; счита, че планът за действие на Комисията за социалната икономика може да подкрепи усилията на държавите членки в това отношение с насоки относно данъчното облагане, достъпа до държавни помощи за социални обществени поръчки за организациите на социалната икономика; счита, че предстоящото предложение за препоръка на Съвета относно развитието на рамката на социалната икономика следва да гарантира междусекторен подход, насочен към уязвимите групи, в т.ч. ромите, и по-конкретно жените от ромски произход, които са изправени пред още по-големи трудности при достъпа до пазара на труда; освен това призовава държавите членки да подкрепят създаването на качествени и устойчиви работни места, узаконяването на неформалния труд и достъпните мостове към заетост на работниците от ромски произход, като например публични схеми за заетост, които могат да бъдат временно решение за безработица и възможност за преквалификация и допълнително обучение; припомня, че много роми са трайно безработни, като това засяга правото им на обезщетения и пенсии; подчертава значението на националните схеми за минимален доход, съчетани със стимули за (повторно) интегриране на пазара на труда в борбата с бедността и социалното изключване; настоятелно призовава държавите членки да подкрепят прозрачността на заплащането и неутралните по отношение на етническата принадлежност и пола оценки на работните места, да насърчават заплатите, които осигуряват достоен стандарт на живот, и да започнат кампании за борба с дискриминацията и за обучение с цел борба с антиромските настроения и насърчаване на многообразието на работното място, насочени към лицата, набиращи персонал, работодателите и колегите;
13. отбелязва, че общностните центрове играят ключова роля в работата с ромите, живеещи в селища; призовава държавите членки да гарантират, че всяко ромско селище разполага с подходящо оборудван общностен център, за да се осигури пространство за образователни дейности, например детски градини, заведения за

следучилищни грижи за ученици, дейности през свободното време както за деца, така и за възрастни, както и хигиенни съоръжения, като ромската общност участва в поддръжката и управлението на помещенията;

14. призовава държавите членки да превърнат младежката заетост, особено заетостта сред младите жени от ромски произход, в приоритет при изпълнението на своите национални стратегии за интегриране на ромите; призовава държавите членки да се възползват в пълна степен от засилената Гаранция за младежта, за да постигнат напредък по отношение на заетостта и социалното приобщаване на ромските младежи; посочва неизползвания потенциал на високо образованите ромски младежи като двигател за положителна промяна в ромските общности, както и за справяне с дълбоко вкоренени предразсъдъци и стереотипи сред населението на етническото мнозинство;
15. призовава държавите членки да гарантират подходящо участие на органите за социална и правна защита в случаи на детско и социално настояничество в маргинализирани ромски селища, за да се гарантира, че децата получават закрилата и грижите, необходими за тяхното благосъстояние и развитие, като същевременно се зачитат техните висши интереси; призовава за допълнителни координирани усилия и подходяща рамка от мерки за премахване на неблагоприятни явления в селищата, като например лихварство, сексуална експлоатация на деца, злоупотреба с вещества, хазарт и трудова експлоатация; изразява съжаление от високия процент принудителна просия сред ромските деца и призовава държавите членки, които все още не са направили това, да въведат законодателство, което да забранява принудителната просия; подчертава необходимостта полицейските сили да признаят специфичните условия на ромите, а държавите членки да предоставят обучение на полицейските сили за борба с дискриминацията и инкриминирането на ромите както във вътрешен план, така и сред мнозинството от населението; призовава държавите членки да разследват стриктно случаите на полицейско насилие, за да се гарантира, че евентуалното насилие, сплашване или малтретиране срещу лица от ромски произход или ромски общности не остават безнаказани и че проблемът с недостатъчния достъп до правосъдие за ромите е решен;
16. отново призовава Комисията да работи с държавите членки по обща методология за събиране и публикуване на данни относно равенството, дезагрегирани по етническа принадлежност и различни видове селища, когато такива се признават от националното право, при пълно зачитане на стандартите за неприкосновеност на личния живот и основните права, за да се оцени положението на ромите и ефективно да се оцени напредъкът в прилагането на мерките по линия на Стратегическата рамка на ЕС за ромите за справяне с първопричините за тяхното социално и икономическо изключване; освен това призовава Комисията да включи конкретни цели за заетостта на ромите в набора от социални показатели;
17. призовава Комисията и държавите членки да насърчават засилването на социалния диалог и колективното представителство на работниците от ромски произход като средство за улесняване на достъпа им до качествени работни места с достойни условия на труд; призовава държавите членки да подобрят схемите си за работа в публичния сектор, за да се даде възможност на ромите и други лица в

уязвимо положение да развиват и подобряват важни умения;

Използване на финансиране от ЕС и национално финансиране

18. изразява загриженост, че в някои държави членки използването на ресурсите, предназначени за лицата от ромски произход, досега е било слабо, като съществува риск от значителна загуба на финансови ресурси до края на настоящия програмен период; изразява съжаление, че настоящите системи и условия за използване на ЕСИ фондовете в редица държави членки не позволяват тяхното безпроблемно и ефективно усвояване, често поради бюрократични и структурни пречки в националните системи; във връзка с това припомня необходимостта от намаляване на административната тежест, насърчаване на използването на опростени варианти за разходите и предоставяне на допълнителна помощ и гъвкавост, включително пряко разпределение на средства за регионални и местни политики и програми на гражданското общество, за да се улесни използването им от управляващите органи и бенефициентите, отговарящи на непосредствените нужди на ромите, живеещи в селища в ЕС; призовава държавите членки и Комисията спешно да увеличат финансирането за Европейската гаранция за децата със специален бюджет от най-малко 20 милиарда евро, за да се борят с бедността, засягаща децата и техните семейства, както и да допринесат за целта до 2030 г. да се намали броят на засегнатите от бедност лица с най-малко петнадесет милиона души, включително с най-малко пет милиона деца във всички държави членки;
19. посочва липсата на политическа воля в някои местни органи в държавите членки, които не са склонни да изпълняват нови проекти за подобряване на условията на живот на лицата от ромски произход в селищата; призовава държавите членки и техните управляващи органи да отделят специално внимание на подобни местни органи и да прилагат стратегии, които да ги мотивират да променят отрицателния си подход, включително чрез възможни механизми за обвързване с условия; подчертава във връзка с това необходимостта от гарантиране на политическото участие и представителство на ромите на всички равнища и от преодоляване на вредните отрицателни стереотипи, които подхранват дискриминационните нагласи и поведение сред неромското население; освен това посочва наличието на структурни пречки в някои държави членки, които възпрепятстват изпълнението на проекти от страна на местните органи и гражданското общество, и настоятелно призовава тези държави членки да ги премахнат и да предложат ясни инструменти за подкрепа на местните органи, за да им помогнат да се включат в нови проекти, насочени към ромите, живеещи в селища, и по-широката им общност;
20. отбелязва, че често са необходими поколения за постигането на съществен напредък в социално-икономическото овластяване и интеграцията на ромите; призовава държавите членки спешно да използват пълноценно наличните инструменти и ресурси за финансиране както на национално равнище, така и на равнището на ЕС, за да създадат благоприятни условия за устойчивото финансиране и изпълнение на непрекъснатите програми и проекти по ефективен, интегриран, координиран и гъвкав начин и да премахнат всички пречки пред усвояването на финансирането, включително преките и непреки форми на

дискриминация, по-специално ЕСФ +, Европейския фонд за регионално развитие и Механизма за възстановяване и устойчивост; призовава Комисията да подкрепя, наблюдава и оценява действията на държавите членки в това отношение чрез своите национални планове за възстановяване и устойчивост, националните стратегически рамки за ромите, националните планове за действие на Европейската гаранция за децата, плана за действие на ЕС за борба с расизма и специфичните за всяка държава препоръки в рамките на европейския семестър; призовава по-специално Комисията и държавите членки да гарантират, че мерките и финансирането от ЕС достигат до ромите, живеещи в селища, и подчертава, че целенасочените действия и инициативи следва да се основават предимно на принципа „отдолу нагоре“ и да идват от местното равнище и общините, които са най-близо до въпросните общности, с финансова и административна помощ, подкрепяна на национално равнище или на равнището на ЕС; в тази връзка призовава държавите членки да използват по-добре наличните финансови ресурси за техническа помощ и да гарантират, че пряката техническа помощ се предоставя широко както на администраторите, така и на конкретните заявители; настоятелно призовава Комисията да гарантира, че определянето на селища и на политики и мерки във връзка с тяхното положение е включено в програмите на Кохезионния фонд на ЕС за периода 2021—2027 г. и в специфичните за всяка държава препоръки в рамките на европейския семестър;

21. призовава за цялостен и задълбочен анализ от страна на Европейската сметна палата на въздействието и на изпълнението във връзка с използването на ЕСИФ, и по-специално ЕСФ+ и Европейския фонд за регионално развитие, за годините, последващи създаването на стратегията на ЕС за приобщаване на ромите през 2011 г., със специален акцент върху разходите за ромските селища и свързаните социални въпроси;

Необходимост от действие на равнището на ЕС

22. подчертава, че настоящите практики в някои държави членки по отношение на ромите, живеещи в селища, показват, че оценката на проектите само въз основа на количествените резултати е недостатъчна и дори може да бъде подвеждаща по отношение на действителността по места, тъй като това означава, че няма информация за качеството на напредъка на проектите; предупреждава, че вследствие на това е възможно да бъдат взети решения, които представляват заплаха за доброто финансово управление на бюджета на ЕС; поради това призовава за бързо прилагане на общия режим на обвързаност с условия за защита на бюджета на ЕС по отношение на съответните държави членки; отбелязва, че планът за действие на Европейския стълб на социалните права, Европейската гаранция за децата и стратегическата рамка на ЕС за равенство, приобщаване и участие на ромите за периода 2020—2030 г. представляват надежден еталон за качествена оценка; призовава при извършването на подобни качествени оценки да се обърне специално внимание на междусекторната дискриминация и на разглеждането на правата и потребностите на най-уязвимите групи, и особено хората с увреждания, децата и жените; счита, че е от съществено значение Комисията да изисква конкретни качествени резултати, които да отразяват по-добре реалността по места в допълнение към количествените резултати при оценката на отделните проекти, финансирани от ЕСИФ в маргинализираните

ромски селища; призовава освен това Комисията да започне мониторинг и оценка на проектите въз основа преди всичко на собствените си наблюдения от посещенията на място, за да се намали зависимостта ѝ от информацията, получена от правителствата и публикации в медиите, и да се засили надзорът на бюджета на ЕС; освен това в тази връзка подчертава необходимостта от укрепване на свързания с ромите отдел на Агенцията на Европейския съюз за основните права чрез наемане на служители от ромски произход;

23. призовава Комисията и Парламента да провеждат редовни мисии за проучване на положението на ромите, живеещи в селища в различните държави членки, по възможност периодично, за да допринесат за повишаване на осведомеността както сред създателите на политики, така и сред обществеността, да обменят информация между държавите членки и съответните органи относно предизвикателствата, пред които са изправени ромите, и да обменят най-добри практики и координация на равнище ЕС;
24. подчертава, че Комисията трябва да действа твърдо като пазител на Договорите, за да гарантира пълното и правилно прилагане на правото на ЕС, и да предприема подходящи и навременни действия, когато държавите членки не успеят да направят това, особено по отношение на нарушения на правата на гражданите на ЕС, включително тези на ромите; отбелязва, че процедурите за нарушение, например при сегрегация в образованието на ученици от ромски произход, не доведоха до ефективно премахване на причините за дискриминацията; изразява твърдо убеждение, че Комисията следва да направи всичко по силите си, за да предотвратява нарушенията на правата на човека и на основните ценности на ЕС, като започне с ефективното предотвратяване на използването на финансиране от ЕС в подкрепа на дискриминационни практики в държавите членки; призовава следователно Комисията да създаде механизъм за ранно предупреждение за докладване на рисковете от злоупотреба или неправилно използване на европейските структурни и инвестиционни фондове и други фондове на ЕС, предназначени за справяне с положението на ромите в маргинализирани селища; счита, че липсата на действия и ангажираност от страна на някои държави членки за решаване на проблема с ромите, живеещи в селища, както и структурните и бюрократичните пречки, биха могли да представляват нарушение на основополагащите ценности на ЕС, залегнали в член 2 от Договора за Европейския съюз, а именно човешкото достойнство, равенството и зачитането на правата на човека, включително правата на лицата, които принадлежат към малцинства; призовава Съвета и Комисията да проучат положението на ромите, живеещи в маргинализирани селища, с цел да се определи дали тези селища и условията в тях представляват очевиден риск от тежко нарушаване на договорите на ЕС;
25. призовава Комисията и държавите членки да засилят активната ангажираност и пълноценното участие на ромите — особено на жените и младежите от ромски произход и други слабо представени групи — в разработването, прилагането и мониторинга на публичните политики и на проектите, насочени към тях на равнището на ЕС и на национално, регионално и местно равнище, така че те да могат да участват активно в оформянето на бъдещето на ЕС и да допринасят за промяна на възприятията в обществата в ЕС; счита, че участието и ръководните

функции на ромите следва да бъдат качествена цел в рамките на националните стратегически рамки за ромите; счита, че подкрепата за избраните в общинските съвети служители от ромски произход следва да бъде насърчавана като пример за добра практика за постигане на напредък в социалното приобщаване и демократичното участие на ромите;

26. отбелязва, че значителна част от ромското население се бори с бедността, социалното изключване и ограничения достъп до заетост или услуги като образование, здравеопазване и жилищно настаняване, включително в резултат на антиромски настроения и структурна дискриминация; призовава Комисията и държавите членки да се справят с антиромските настроения във всички области на обществото чрез ефективни законодателни и политически мерки както в държавите членки, така и в държавите, обхванати от процеса на разширяване; призовава държавите членки да включат борбата срещу расизма и антиромските настроения във всички принципи на Европейския стълб на социалните права, тъй като това е ключов структурен фактор за изключването на ромите; подчертава необходимостта от прекратяване на всяка форма на структурни и институционални антиромски настроения, сегрегация и дискриминация в образованието, заетостта, здравеопазването, жилищното настаняване и достъпа до социална закрила и други услуги; счита, че борбата с антиромските нагласи е хоризонтален въпрос и че тя следва да бъде взета предвид във всички съответни области на политиката на ЕС; призовава Комисията да засили прилагането на Директивата за расовото равенство и призовава държавите членки да разработят и приложат ефективни и амбициозни национални планове срещу расизма и расовата дискриминация, с акцент върху всички форми на расизъм, включително антиромските настроения, като черпят вдъхновение от общите ръководни принципи, приети от Комисията; призовава държавите членки да определят ясни и измерими цели за борба срещу дискриминацията и антиромските изказвания и престъпления в съответствие с Рамково решение 2008/913/ПВР на Съвета относно борбата с расизма и ксенофобията; освен това призовава Съвета да разблокира преговорите относно хоризонталната директива за борба с дискриминацията²³, тъй като тя е предпоставка за постигане на равенство в ЕС;
27. подчертава необходимостта от признаване на културното и езиковото наследство на ромите и насърчава Комисията и държавите членки да опазват и насърчават ромската култура и обществената осведоменост чрез програми и медии на съответните им равнища, като по този начин допринасят за многообразието на общността на ЕС;
28. настоятелно призовава Комисията да увеличи усилията си за постепенно премахване на маргинализираните ромски селища в целия ЕС, като стартира план за действие на ЕС за изкореняване на ромските селища до 2030 г. с цел увеличаване на използването на съществуващите политически и финансови инструменти; подчертава, че този план за действие на ЕС следва да предоставя насоки, да определя приоритети и конкретни цели и да предвижда компонент на транснационално сътрудничество и обмен на положителни практики между

²³ Предложение на Комисията за директива на Съвета за прилагане на принципа на равно третиране на лицата без оглед на религиозна принадлежност или убеждения, увреждане, възраст или сексуална ориентация.

държавите членки;

29. подчертава, че въпросите, свързани с живеещите в селища ромите, са междусекторни и изискват вниманието и координираното участие на няколко комисари и генерални дирекции на равнището на ЕС; поради това призовава за създаването на длъжността координатор на Комисията по въпросите на приобщаването и равенството на ромите с цел цялостно наблюдение на напредъка в рамките на съответните инструменти на политиката и за осъществяване на пряка връзка с ромите, за да се отрази тяхното действително положение и съответните опасения на работната група на Комисията по въпросите на равенството, както и, наред с другото, на националните звена за контакт по въпросите на ромите, Агенцията на Европейския съюз за основните права, мрежата EURoma, Европейската платформа по въпросите на ромите и групата на високо равнище по въпросите на недискриминацията, равенството и многообразието, за да се създадат полезни взаимодействия и да се постигне равенство, приобщаване и участие на ромите в ЕС;
30. призовава също така за създаването на координатор на Парламента за позицията за приобщаване на ромите, чиито функции да се изпълняват от един от заместник-председателите на Парламента, като работата му ще бъде да гарантира, че въпросите, свързани с ромите, са включени в съответната политическа и законодателна дейност на Парламента; призовава същевременно за създаването на мрежа за интегриране на ромите, която да бъде председателствана и координирана от комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи и съставена от представител на всяка комисия на Европейския парламент, с цел да се допълни и укрепи работата на координатора, като се постигне ефект на взаимодействие с цел да се гарантира, че взаимосвързаните и сложни въпроси, пред които е изправена ромската общност, се разглеждат съобразно всеобхватен, хоризонтален подход; счита, че както координаторът на Парламента, така и мрежата за интегриране на ромите следва да работят в тясно сътрудничество с неговата интергрупа за борба с расизма и многообразието;
31. посочва допълнителните предизвикателства и необходимостта от задълбочено сътрудничество между държавите членки, свързано със свободното движение на хора в рамките на ЕС, както и с положението на ромите, бягащи от войната в Украйна; призовава държавите членки да предприемат ефективни мерки срещу сегрегацията на мигрантите от ромски произход в рамките на ЕС и на ромските бежанци от Украйна, както и за тяхна защита срещу незаконно експулсиране и дискриминация при достъпа до основни услуги, особено в областта на жилищното настаняване, образованието и заетостта; призовава държавите членки да гарантират, че бежанците, включително тези от ромски произход, не са профилирани или дискриминирани, когато кандидатстват за временна закрила съгласно Директивата за временната закрила, и не са принудени да кандидатстват за убежище, и също така ги призовава да ангажират организациите на гражданското общество, за да гарантират, че помощта в натура, безплатният транспорт и настаняването са от полза в еднаква степен за всички, бягащи от Украйна; призовава държавите членки да увеличат усилията си, за да гарантират правилната регистрация на удостоверенията за раждане на ромски деца, за да се прекратят случаите на деца без гражданство сред ромските общности в целия ЕС;

32. отбелязва Стратегическия план за действие на Съвета на Европа за приобщаване на ромите и странстващите общности (2020 — 2025 г.); призовава Комисията и държавите членки да продължат да съчетават със Съвета на Европа усилията си за насърчаване на равните възможности, многообразието и социалното приобщаване и за борба с дискриминацията и антиромските настроения;
33. посочва, че програми и инструменти като „Еразъм +“ и гаранцията за младежта предоставят възможности на младите хора в неравностойно положение, както и на ромите и техните организации;
- - ◦
34. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция съответно на Съвета и на Комисията.